

262

265

SUPPLEMENT TO
THE
MYSORE GAZETTE.

ಮೈಸೂರು ಗಜೆಟ್. ನವೆಂಬರ್.

Published by Authority.

BANGALORE, SATURDAY 27TH APRIL 1867.

MISCELLANEOUS PAPERS.

CATTLE DISEASE.

EXCYMA EPIZOOTICA.

Commonly known as "Foot and mouth disease" is a specific fever, contagious, generally epizootic, and attended with the formation of vesicles or blisters on the tongue, inside the lips, roof of the mouth, and in the clefts of the hoofs.

Symptoms.

1st Stage.—Loss of appetite, dry nose, slight redness of the lining of the eyelids and nostrils, pulse somewhat quickened, skin hot, and cessation of rumination.

2nd Stage.—Febrile symptoms heightened, when standing frequently holding up and violently shaking the feet; sometimes obstinately lying down; discharge of saliva from the mouth, frequent smacking of the lips, or champing the jaws. An examination will discover numerous vesicles in the mouth, and between the digits of the feet, and the complete formation of which the fever gradually subsides, and as the tongue becomes less sensitive the appetite returns.

Duration.

From 7 to 14 days elapse before the patient may be considered convalescent, but a return to draught labor may be indefinitely prolonged for the healing of the vesicular sores of the feet.

Treatment.

1. Prevention.—Generally occurring in an epizootic form, and being an infectious disease, perfect separation from healthy animals should be the first and chief aim.

II. Care.—As a rule the disease may be permitted to run through its stages without having recourse to medicines, but from the soreness and pain of the vesicles in the mouth, little or no food of the usually hard dry kind is eaten; it is therefore necessary to support the strength by offering soft food such as bran mash or young green grass, and in case this cannot be eaten pour 5 or 6 quarters of gruel down the throat daily with a drenching horn. The blisters of the mouth and feet should be opened, and the latter kept carefully cleaned and free from maggots, to prevent which the best application is oil or spirit of turpentine mixed with an equal proportion of cocoanut oil, but where a difficulty of procuring this occurs, the following mixture may be used—camphor 3 ounces, cocoanut oil 1 pint. After the fever has entirely subsided, some benefit may be expected from causing the animal to stand 2 or 3 hours daily in clean cold water. I consider the common practice of covering the wounds with quick-lime very prejudicial, producing sloughing, thereby retarding the cure. A large comfortable bed of dry straw should be given to induce the animal to lie down as much as possible.

BANGALORE, JAMES THACKER,
6th February 1867. Veterinary Surgeon.

ಪಶು ರೋಗ.

“ಯೆಷ್ಟೆಮಾ ಯೆ ಪಿಸೂತಿಕ” ಎಂಬ ಗೋವು ರೋಗ

ಇದಕ್ಕೆ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ “ಕಾಲು ಮತ್ತು ಬಾಯಿರೋಗ” ವೆಂತ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅದು ಬಂದವು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಫರದ ಜ್ವರವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಅದು ಅಂಟು ರೋಗ ವಾಡಿಕೆಯಾಗಿ ಸರ್ವತಾ ವ್ಯಾಪಿಸು

ವೆಂಛಾದ್ತು, ಮತ್ತು ನಾಲಿಗೆ ಮೇಲ್ಮೂ, ತುಟಗಳ ವಲಗೂ ಬಾ
ಯಿಯ ತಾಲುನಿಲ್ಲೂ, ಗೊರನೆಗಳ ಯೆಡೆಯಲ್ಲೂ ಬೊಕ್ಕೆಗಳು
ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ.

ರೋಗದ ಕುರುಹುಗಳು.

ಪ್ರತಮ ಅವಸ್ಥೆ--ಹೆಣ್ಣು ಮಂದವಾಗಿರುವದು. ಮೂಗಿನ
ಲ್ಲಿ ಪರೆ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವದು. ಕಣ್ಣಿನ ರೆಪ್ಪೆಗಳ ಮತ್ತು ಮೂಗಿನ
ನ ರಂಧ್ರಗಳ ವಳ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಕೆಂಪಾಗಿರುವದು, ನಾಡಿ
ಸ್ವಲ್ಪ ತೀವ್ರವಾಗಿರುವದು, ಮತ್ತು ಮೇಕೆ ಕಡಿಯುವಂತಾದ್ದು
ನಿಂತು ಹೋಗುವದು.

ಎರಡನೆ ಅವಸ್ಥೆ--ಜ್ವರದ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗುವದು. ನಿಂ
ತು ಕೊಂಡಿರುವಾಗ್ಯೆ ಗೊರನೆಗಳನ್ನು ಅನೇಕಾ ವರ್ತಿ ಮೇಲೆ
ಯೆತ್ತುವದು, ಮತ್ತು ಜೋರಿನಿಂದ ಅಲ್ಲಾಡಿಸುವದು, ಕೆಲವು ಸ
ಮಯಗಳಲ್ಲಿ ಅಲಚ್ಛದಿಂದ ಮಲಿ ಕೊಂಡಿರುವದು, ಬಾಯಿಯಿಂ
ದ ನೊಜುಲು ಹೊರ್ಪುವದು. ತುಟ್ಟಗಳನ್ನು ಅನೇಕಾವರ್ತಿ ನ
ಕ್ಕುವದು ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಯುವದು. ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ನೋಡಿದ್ದಾದ
ರೆ ಬಾಯಿಯಲ್ಲೂ ಗೊರನೆಗಳ ಎಡೆಯಲ್ಲೂ ಅನೇಕ ಬೊಕ್ಕೆಗ
ಳು ಇರುವಂತಾದ್ದು, ಕಂಡು ಬಂದೀತು, ಆ ಬೊಕ್ಕೆಗಳು ಪೂರ್ಣ
ಬೆಳದ ನಂತರ ಜ್ವರ ಕಮ್ಮಿಯಾಗುವದು ಬರುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ನಾ
ಲಿಗೆಯ ನೋವು ಕಮ್ಮಿಯಾಗುತ್ತ ಬರುವಾಗ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚುವದಿ
ಯಾಗುತ್ತಾ ಬರುತ್ತದೆ.

ರೋಗ ಯೆಷ್ಟು ಕಾಲದ ವರೆಗೆ ಇರುತ್ತದೆಂಬದು.

ಈ ರೋಗ ತಗಲಿದ ಜಾನವಾರು ರೋಗದಿಂದ ಗುಣಪಡಿಯು
ತ್ತಾ ಬರುವದಾಗಿ ಯೆಣಿಸ ಬೇಕಾದರೆ 7ರ ಲಾಗಾಯಿತು 14 ದಿ
ವಸಗಳ ವರೆಗೆ ಕಳೆಯುತ್ತವೆ, ಆದರೆ ಬ ಜಾನವಾರು ಕೆಲಸ
ಕ್ಕೆ ಬರ ಬೇಕಾದರೆ ಇನ್ನೂ ವಿಳಂಬವು ಬಹುದು, ಯೆಷ್ಟು
ಯೆಂತಾ ನಿಶ ಯ ಹೇಳ ಕೂಡದು ಯಾಕಂದರೆ ಗೊರನೆಗಳಲ್ಲಿ
ಯಾ ಬೊಕ್ಕೆಗಳ ಹುಣ್ಣುಗಳು ವಾತಿಯಾಗ ಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಚಿಕಿತ್ಸೆ.

I. ರೋಗವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವಂತಾದ್ದು--ವಾಡಿಕೆಯಾಗಿ ಈ
ರೋಗವು ಸರ್ವತ್ರ ವ್ಯಾಪಿಸುವಂತಾದ್ದರಿಂದ ಮತ್ತು ಅದು
ಅಂಟು ರೋಗವಾಗಿರುವದರಿಂದ, ಆರೋಗ್ಯವಾಗಿರುವಂತಾ ಜಾ

ನುವಾರಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಿಂಗಡ ಇಡುವಂತಾದ್ದು ಮೊಡ
ಲನೇ ವ ಮುಖ್ಯವಾದ ಕೆಲಸವಾಗಿರ ಬೇಕು.

II. ರೋಗ ಗುಣ ಪಡಿಸುವದು--ಯೇನೂ ಔಷಧಿಗಳನ್ನು
ಮಾಡದೇ ಈ ರೋಗವು ಅದರ ಯೆಲ್ಲಾ ಅವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ದಾಟಿ
ಹೋಗುವಂತೆ ಬಿಡ ಬಹುದು. ಆದರೆ ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗು
ವ ಬೊಕ್ಕೆಗಳ ಹುಣ್ಣು ಮತ್ತು ನೋವಿನ ದೆಕೆಯಿಂದ ವಾಡಿಕೆ
ಪ್ರಕಾರ ಘಟ್ಟ ತರದ ವಣ ಆಹಾರ ತಿನ್ನುವದಿಲ್ಲ ಅದರಿಂದ ನೀ
ರಿನಲ್ಲಿ ಬೆರೆಸಿದ ತವುಡು ಅಥವಾ ಯೆಳತು ಹಣಿ ಹುಣ್ಣು ತಿನಿಸ್ಕಿ
ಹಾಕಿ ಜಾನವಾರಿನ ಜೈತನ್ಯವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವಂತಾದ್ದು ಅವಶ್ಯ
ವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅಂತಾ ಆಹಾರ ಕೂಡ ತಿನ್ನಲಿಕ್ಕೆ ಕೂಡದೇ
ಹೋದರೆ ಪ್ರತಿ ದಿವಸವೂ ೫-೬ ಬಾಟ್ಲೆ ಗಂಜಿಯನ್ನು ಬಂದು
ಲಂಡೆಯಿಂದ ಗಂಟಿನಲ್ಲಿ ಹೊಯ್ಯಿ ಬೇಕು ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ವ
ತ್ತು ಗೊರನೆಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವಂತಾ ಬೊಕ್ಕೆಗಳನ್ನು ವಡಿಯ ಬೇ
ಕು ಮತ್ತು ಗೊರನೆಗಳಲ್ಲಿರುವ ಬೊಕ್ಕೆಗಳನ್ನು ಜಾಗ್ರತೆಯಿಂದ
ಪರಿಶುದ್ಧವ ಮಾಡಿ ಹುಳಗಳು ಬೀಳದಂತೆ ಇಡ ಬೇಕು. ಹುಳ
ಗಳನ್ನು ಬೀಳದಂತೆ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಯೆ ಉತ್ತಮವಾದ ಔಷಧಿಯು
ಟರವೆಂಟೈನ್ ಯೆಣ್ಣು ಅಥವಾ ಅದರ ಅರಕನ್ನು ತೆಂಗಿನ ಯೆಣ್ಣೆ
ಯಲ್ಲಿ ಸಮಾ ಪಾಲು ಬೆರೆಸಿ ಲೇಪಿಸುವಂತಾದ್ದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದ
ರೆ ಇದನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯಾಸವಾದ ಸಂಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಈ
ಕೆಳಗಿನ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸ ಬಹುದು. ಯಾವದೊ
ದರೆ 3 ಔನ್ನು ಕರಪೂರಾ ಮತ್ತು ಅರ್ಧ ಬಾಟ್ಲೆ ತೆಂಗಿನ ಯೆಣ್ಣೆ
ಜ್ವರ ಪೂರ್ಣ ನಿವೃತ್ತಿಯಾದ ತರುವಾಯ ಜಾನವಾರನನ್ನ ಪ್ರತಿ
ದಿವಸವೂ 2, 3 ತಾಸುಗಳ ವರೆಗೆ ಶುದ್ಧವಾದ ತಣ್ಣೀರಿನಲ್ಲಿ ನಿಶ್ಚಿ
ನಿದ್ದಾದರೆ ಕೆಲವು ಗುಣ ನಿರೀಕ್ಷಿಸ ಬಹುದು. ಹುಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಸು
ಟ್ಟ ಸುಣ್ಣು ದಿಂದ ಮುಚ್ಚುವಂತಾ ವಾಡಿಕೆಯಾದ ಪದ್ಧತಿಯು ಬ
ಹಳ ದೋಷಕರದ್ದೆಂತ ನಾನು ತಿಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ ಅದರಿಂದ ಚರ್ಪು
ಯೆದ್ದು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ವಾತಿಯಾಗಲಿಕ್ಕೆ ವಿಳಂಬವಾಗು
ತ್ತದೆ. ಜಾನವಾರು ಸಾದ್ಯವಾದಷ್ಟು ಕಾಲದ ವರೆಗೂ ಮಲಿ
ಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಉದ್ದಿಶ್ಯ ಅದಕ್ಕೆ ವಿಶಾಲವಾಗಿಯೂ ಸಾ
ಖ್ಯವಾಗಿಯೂ ವಣ ಹುಣ್ಣು ಹಾಕಿ ಇಡ ಬೇಕು.

ಬೆಂಗಳೂರು,

ಜೇಮ್ಸ್. ತೇಕೆರ್,

6ನೇ ಫೆಬ್ರವರಿ 1867.

ಆಕ್ಸಿ ನರಿ ಸರ್ಪಾನ್.